

POSTANOWIENIE

Dnia 9 lutego 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk (przewodniczący)

SSN Józef Frąckowiak (sprawozdawca)

SSN Agnieszka Piotrowska

w sprawie ze skargi M.T. o wznowienie postępowania zakończonego
prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 16 lipca 2009 r., sygn. akt I ACa .../09,
wydanym w sprawie z powództwa M.T.
przeciwko Agencji Nieruchomości Rolnych obecnie Krajowemu Ośrodkowi
Wsparcia Rolnictwa
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 9 lutego 2018 r.,
zażalenia skarżącego na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 24 sierpnia 2017 r., sygn. akt I ACa.../17,

- 1) oddala zażalenie**
- 2) nie obciąża powoda kosztami postępowania zażaleniowego**
- 3) oddala wniosek o zasądzenie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu.**

UZASADNIENIE

W piśmie z dnia 30 czerwca 2017 r. powód M.T. wniósł o wznowienie postępowania zakończanego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 16 lipca 2009 r. (sygn. I ACa .../09), w sprawie z powództwa M.T. przeciwko Agencji Nieruchomości Rolnych z siedzibą w W. o zapłatę.

Powód, jako podstawy skargi przytoczył art. 401¹ art. 403 § 2, art. 405, art. 407 § 1 i 2 oraz art. 408 k.p.c. Skarżący żądał wznowienia postępowania w związku z ujawnieniem się nowych okoliczności wynikających z zeznań świadka K.D. złożonych w postępowaniu przed Sądem Okręgowym w W. w sprawie III C .../13, a które to okoliczności nie były mu znane przed 25 września 2014 r. Skarżący powołał się także na nieważność postępowania wskutek pozbawienia możliwości działania i obrony praw przed sądem.

Zaskarżonym przez powoda postanowieniem z dnia 24 sierpnia 2017 r. Sąd Apelacyjny w (...), na podstawie art. 410 § 1 k.p.c. w zw. z art. 407 i 408 k.p.c. odrzucił jego skargę o wznowienie postępowania. W uzasadnieniu orzeczenia Sąd Apelacyjny wskazał, że skarżący nie zachował żadnego z ustawowych terminów przewidzianych dla wniesienia skargi o wznowienie postępowania, co powodowało konieczność odrzucenia jego skargi.

Skarżący M.T. powoływał się przede wszystkim na ujawnienie się nowych okoliczności wynikających z zeznań świadka K.D. złożonych ww. postępowaniu przed Sądem Okręgowym w W. na rozprawie w dniu 25 września 2014 r. Skarżący obecny był przy składaniu zeznań przez ww. świadka, zatem o faktach, o których zeznawał świadek dowiedział się 25 września 2014 r. i dzień ten należało uznać za początek biegu trzymiesięcznego terminu do wniesienia skargi określonego w art. 407 § 1 k.p.c. Termin ten upłynął upływał zatem 27 grudnia 2014 r. Termin ten tym bardziej nie został zachowany, gdyby liczyć go od dowiedzenia się przez skarżącego o wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 16 lipca 2009 r., co miało miejsce w tym właśnie dniu, bowiem M.T. był obecny na publikacji orzeczenia.

Jako podstawę wznowienia skarżący wskazał także wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 22 września 2015 r., SK 21/14, w zw. z art. 401¹ k.p.c.,

ale uzasadnienie przedstawione w skardze przesądza, że ta podstawa wznowienia nie zachodziła. Powołany przez skarżącego wyrok TK nie dotyczył bowiem aktów normatywnych, które stanowiły podstawę prawną wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 16 lipca 2009 r. W sprawie nie znajdował zatem w ogóle zastosowania art. 407 § 2 k.p.c. Sąd Apelacyjny wskazał także, że samo powołanie się przez skarżącego na art. 401¹ k.p.c. nie mogło prowadzić do przyjęcia, że skarga opiera się na takiej podstawie wznowienia.

Skarżący powołał się również na nieważność postępowania w wyniku odjęcia mu możliwości działania, w związku z czym nie był w stanie bronić swoich interesów przed sądem. Miało to polegać na nieuwzględnieniu przez Sądy obu instancji wniosków dowodowych składanych przez skarżącego. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, wskazane okoliczności nie mogą być jednak zakwalifikowane jako pozbawienie możliwości działania wskutek naruszenia przepisów prawa w rozumieniu art. 401 pkt 2 k.p.c.

Sąd Apelacyjny podkreślił, że nieuwzględnienie wniosków dowodowych może być co najwyżej traktowane, jako uchybienie przepisom postępowania, co mogło mieć wpływ na treść rozstrzygnięcia, ale takie uchybienia można podnosić w ramach innych środków zaskarżenia przysługujących od wydanego orzeczenia.

Powód zaskarżył postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 24 sierpnia 2017 r. w całości zarzucając, że Sąd Apelacyjny niewystarczająco wszechstronnie i wnikliwie rozważył okoliczności wskazane w skardze powoda w zakresie podstaw do wznowienia postępowania, tj. art. 401¹, art. 403 § 2, art. 405, art. 407 § 1 i 2 oraz art. 408 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wstępne badanie skargi o wznowienie postępowania przez sąd na posiedzeniu niejawnym dokonywane jest, stosownie do art. 410 § 1 k.p.c., w trzech płaszczyznach: terminowości wniesienia skargi, dopuszczalności skargi, oparcia skargi na ustawowej podstawie. Niespełnienie któregośkolwiek z tych wymagań prowadzi do odrzucenia skargi.

Analiza uzasadnienia zaskarżonego postanowienia wskazuje, wbrew twierdzeniom powoda zawartym w zażaleniu, że Sąd Apelacyjny wnikliwie i szczegółowo rozważył wszystkie okoliczności podniesione w skardze powoda oraz trafnie je ocenił. Sąd Apelacyjny prawidłowo przyjął w szczególności, że skarga złożona została po upływie terminów wskazanych w art. 407 i art. 408 k.p.c., co skutkowało jej odrzuceniem na podstawie art. 410 § 1 k.p.c.

Zgodnie z art. 407 § 1 k.p.c., trzymiesięczny termin do wniesienia skargi liczy się od dnia, w którym strona dowiedziała się o podstawie wznowienia, a w odniesieniu do podstawy obejmującej pozbawienie możliwości działania lub brak należytej reprezentacji, od dnia, w którym o wyroku dowiedziała się strona, jej organ lub przedstawiciel ustawowy. W odniesieniu do podanej przez powoda podstawy wznowienia - ujawnienia nowych okoliczności wynikających z zeznań świadka K.D., to nie ulega wątpliwości, że powód obecny był przy składaniu tych zeznań. W konsekwencji o faktach, o których zeznawał świadek powód dowiedział się 25 września 2014 r. i dzień ten należało uznać za początek biegu trzymiesięcznego terminu do wniesienia skargi.

Prawidłowo Sąd Apelacyjny przyjął także, że ustawową podstawą wznowienia, o której mowa w art. 401¹ k.p.c., nie mógł być powołany przez powoda w skardze wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 22 września 2015 r., SK 21/14. Orzeczenie to dotyczyło jednak terminu z art. 408 k.p.c., po upływie którego nie można już żądać wznowienia postępowania i w żaden sposób nie rzutowało na akty normatywne, które stanowiły podstawę prawną wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 16 lipca 2009 r.

Wbrew twierdzeniom powoda, nie ma żadnych podstaw do przyjęcia, że został on pozbawiony możliwości działania, co stanowiłoby przyczynę nieważności postępowania przewidzianą w art. 401 pkt 2 k.p.c. Prawidłowo Sąd Apelacyjny ocenił, z powołaniem się na jednoznaczne orzecznictwo Sądu Najwyższego w tej materii, że nieuwzględnianie przez sąd wniosków dowodowych powoda nie wywołuje tego rodzaju skutku.

Z tych względów, na podstawie art. 398 w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c., orzeczono, jak w sentencji. Sąd Najwyższy uznał, że szczególna sytuacja

materialna powoda uzasadnia, aby na podstawie art. 102 w zw. z art. 391 § 1, art. 398²¹ i art. 394¹ § 3 k.p.c. odstąpić od obciążenia go kosztami postępowania zażaleniowego.

Do rozważenia pozostał wniosek pełnomocnika powoda o przyznanie mu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. Przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2016 r., poz. 1714) stanowią, że adwokatowi ustanowionemu z urzędu przysługuje prawo domagania się od Skarbu Państwa kosztów nie opłaconej pomocy prawnej w wysokości określonej w rozporządzeniu (§ 2, 4 i n.). Pomoc ta jednak powinna być udzielana zgodnie z wymaganiami stawianymi profesjonalście, jak to już wyjaśniał wielokrotnie Sąd Najwyższy (por. m.in. postanowienie SN z dnia 14 sierpnia 1997 r. II CZ 88/97, OSNC 1998, nr 3, poz. 40).

W badanej sprawie „pomoc prawna” udzielona powodowi polegała na sporządzeniu i wniesieniu zażalenia na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 24 sierpnia 2017 r. o odrzuceniu skargi o wznowienie postępowania. Zażalenie to wywołuje jednak wątpliwości co do tego, czy zostało sporządzone zgodnie z zasadami profesjonalizmu.

Pełnomocnik M.T. we wyniesionym zażaleniu ograniczył się w zasadzie jedynie do stwierdzenia, że Sąd Apelacyjny niewystarczająco wszechstronnie i wnikliwe rozważył okoliczności wskazane w skardze powoda oraz poprzestał na streszczeniu stanowiska powoda z jego skargi o wznowienie. Zażalenie to nie zawiera natomiast merytorycznego ustosunkowania się do argumentów podniesionych przez Sąd Apelacyjny w zaskarżonym postanowieniu, które skutkowały odrzuceniem skargi o wznowienie. Ponadto brak jest także wyraźnego powołania się na naruszenie art. 410 § 1 k.p.c. Stąd też nie można uznać, że pełnomocnik powoda prawidłowo - zgodnie z zasadami sztuki - uzasadnił wniesiony środek zaskarżenia.

Z tych przyczyn wniesione przez pełnomocnika zażalenie, jako sprzeczne z zasadami profesjonalizmu, nie może być uznane za udzielenie pomocy prawnej,

a tym samym zgodnie z utrwalonym już poglądem nie upoważnia go do skutecznego domagania się przyznania mu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej (por. postanowienie SN z dnia 20 września 2007 r., II CZ 69/07, OSNC 2008, nr 3, poz. 41).

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

jw

a.ł